

SLOVENSKI NAROD.

Izšla vsak dan svecer izvenem nedelje in pravnika ter celja po pošiljanjem na domače ograde dežele na vsa leta 25 K, na pol leta 13 K, na četrt leta 6 K 50 h, na en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vsa leta 24 K, na pol leta 12 K, na četrt leta 6 K, na en mesec 2 K. Kder hodi sam ponj, plača na vsa leta 22 K, na pol leta 11 K, na četrt leta 5 K 50 h, na en mesec 1 K 90 h. — Za Nemčije celo leto 28 K. Za vse druge dežele in Amerike celo leto 30 K. — Na naročbo brez izredne vplačila naročnine se ne oira. — Za omanila se plačuje od petostopenjske poštne po 14 h, če se omanila tiska enkrat, po 12 h, če se tiska dvakrat in po 10 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se involé frankovati. — Recepti se ne vračajo. — Uredništvo in upravljalstvo je v Knaševih ulicah št. 5. — Upravljalni naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, omanila, št. j. administrativne stvari.

Uredništva telefon št. 64.

Posamezne številke po 10 h.

Upravljalna telefon št. 85.

Kako „Slovenec“ laže.

»Zveza slovenskih zadrug« je nastala iz mune gospodarske potrebe. Ker je klerikalna »Zadruga zveza« strankarska organizacija, ki jo klerikalna stranka dosledno in čisto brezstridno porablja za svoje strankarske namene, »Celjska zveza« pa ni več zadostovala potrebam kranjskih in primorskih zadrug, se je ustanovila »Zveza slovenskih zadrug« v Ljubljani. Pristopile so ji vse tiste zadruge, ki hočejo biti samo in edino gospodarske organizacije in se nečejo dati zlorabljeni v politične namene, kakor se to dela pri klerikalni »Zadrugi zvezi«.

Danes je »Zveza slovenskih zadrug«, dasi obstoji šele malo časa, že jako močna in trdna organizacija ki dela mirno, stvarno in pošteno in je poklicala v življenje zelo lepo zadrugo življenje.

Klerikalce tare blede zavist in navdaja jih strast, da se bodo vsled mirnega, a realnega delovanja »Zveze slovenskih zadrug« sčasoma premenile razmere v deželi tako, da zadrugištva ne bo več mogoče zlorabljeni ne v politične namene klerikalne stranke, ne v osebno korist gotovih ljudi.

Odkar so klerikalci začutili, da »Zveza slovenskih zadrug« ne bo ostala na papirju, odkar vidijo, kako ta zveza rase in se razširja svoje delovanje, odkar čutijo, kako ta zveza uspeva, od tedaj se zaganjajo vanjo kakor steki psi. In ker ne morejo najti najmanjšega madeža na njej, najmanjše hibe v njenem delovanju, zato lažejo o njej in jo obrekujejo, da smrdi nebu pod oblake.

Zadnjič je »Slovenec« zopet nagromadil celo kopo laži in obrekovanj na »Zvezo slovenskih zadrug«. Pa je svojo stvar prav slavo opravil. Lagal je in obrekoval, a vsaka laž in vsako obrekovanje mu je »Zveza slovenskih zadrug« ovrгла.

Na napad, ki ga je »Slovenec« priobčil 18. t. m., mu je »Zveza slovenskih zadrug« poslala sledeči popravek:

Ni res, da je »Zveza slovenskih zadrug« objavila v »Narodu« nekaj števil, s katerimi hoče javnost slepiti — kajti visoke številke, ki jih izkazuje promet raznih mestnih hranilnic, vendar ne gredo v račun liberalne zveze —, res pa je, da zveza ni objavila v »Narodu« nobenih števil in da pri njej ni včlanjena nobena mestna hranilnica; tudi ni res,

da se zveza ni upala povedati, kako ogromno izgubo dela vsako leto njena uprava in je zamolčala svoj veliki deficit, temveč je res, da zveza posluje šele prvo leto, za katero bo računski zaključek pravočasno predložila svojemu občenemu zboru in ga objavila.

Ni res, da se zveza vključ temu, da je popolnoma nesposobna za velik blagoven promet, hoče vriniti pri dobavi sena, res pa je, da se njen blagoven promet izvršuje popolnoma pravilno in zveza posreduje pri dobavi sena vsled razglasa c. kr. deželne vlade v Ljubljani.

Ni res, da se zveza, kakor nadležni judovski agent, vsiljuje vsem županstvom, kakor bi bila ona vladni organ, po katerem se dele državne podpore.

Ni res, da so celo vse kočevske občine od zveze dobile nemška pisma, v katerih se jim kot edino zvečljavna priporočila liberalna zveza, res pa je, da »Zveza slovenskih zadrug« dopisuje vsem kranjskim občinam edinole v slovenskem jeziku.

Ni res, da »Zveze slov. zadrug« ni sprejela niti »Splošna avstr. zadruga zveza« v svoje članstvo, ker jo smatra kot konkurenco »Zadrugi zvezi« kot škodljivo in nepotrebno, res pa je, da bode o sprejemu zveze »Splošna avstrijska zadruga zveza« šele sklepala.

Ni res, da je tudi c. kr. poljedelsko ministrstvo iz istih razlogov odreklo subvencijo, res pa je, da »Zveza slovenskih zadrug« do sedaj ces. kr. poljedelskega ministrstva še ni prosila za kako subvencijo.

Tako eklatantno »Slovenec« že dolgo ni bil postavljen na laž. Vsak »ni res« je zanj tako krepka zausnica, da mu bo še dolgo zvenela po ušesih. Laž ima kratke noge, to se je izkazalo tudi zdaj.

Avstrija o ruskih reformnih načrtih za Macedonijo.

Dunaj, 20. avgusta. Avstrijsko ministrstvo zunanjih del je odgovorilo na rusko okoliščico glede macedonskih reform. Odgovorje seveda tak, da Avstro-Ogrska odobrava odgoditev reformnih akcij do tedaj, da se velesile v medsebojnem sporazumljenju zedinijo za novo odločitev. Minister Aehrenthal je uverjen, da najnovejšje politično gibanje na Turškem zasleduje iste namene, kakor jih je imela skupna akcija Avstrije in Rusije, namreč izboljšati upravo v macedonskih vilajetih. Le da zasleduje Turčija drugačno metodo;

zlo se zgrabi pri korenini, ker se reforme uprave prično v Carigradu. Nadalje želi nota najboljše uspehe novemu zistemu na Turškem; naj bi se za vse turške podanike brez razlike narodnosti in vere ustvarilo enako stanje. To je bil vedno namen avstrijski zunanji politiki. Končno pravi nota: »Že od začetka sedanje krize je bila dunajska vlada mnenja, da morajo velesile zavzeti rezervirano stališče ter se izogibati vsakemu koraku, ki bi mogel položaj poostriiti. To svoje mnenje je sporočila tudi ostalim vladam. Zato pozdravlja enaki sklep petersburške vlade.«

Srbska trgovinska pogodba.

Dunaj, 20. avgusta. Vključ protestom agrarcev je skoraj brezdvomno, da stopi trgovinska pogodba s Srbijo v veljavo že 1. septembra. K temu silijo posebno trgovske in obrtniške zbornice, ki opozarjajo, kako škodo ima avstrijska industrija, ako se trgovinska pogodba s Srbijo kmalu ne uveljavi. Tako je trgovinska in obrtniška zbornica v Brnu poslala vladni vlogo, naj se z ozirom na tekstilne tovarne srbska trgovinska pogodba takoj uveljavi.

Srbska izjava o „jugoslovanskem klubu.“

Belgrad, 20. avgusta. Uradno se razglša, da so vesti o razpustu jugoslovanskega kluba neresnične. Jugoslovanski klub ni dal vladi v dosedanjim svojim vedenjem takega povoda. Vlada pa ga tudi po obstoječih zakonih o društvih in shodih ne more razpustiti, ker je klub čisto privatna združitev, ki ga vlada ni nikoli podpirala. Ako pa bi klub prekoračil delokrog, ki se mu je določil po oblastveno odobrenih pravilih, posebno ako bi storil kaj proti mogočim sosednjim državi, proti Črni gori ali sploh proti tuji državi, kar je v postavi zabranjeno, bi srbska vlada takoj nastopila proti klubu najstrožje. Izpovedbe Nastičeve v njegovi brošuri in pred preiskovalnim sodnikom v Zagrebu o jugoslovanskem klubu ne morejo biti za srbsko vlado zadostni povod, da bi na ta način nastopila proti temu klubu. Ako pa so posamezni klubovi člani storili kaj na svojo roko in izven kluba, morejo biti le osebno odgovorni.

Poraz belgijske vlade.

Brusel, 20. avgusta. Pri drugem branju predloge o kolonijski

ustavi je doživela vlada občuten poraz, ker je zbornica sklenila z večino 21 glasov, da Belgija ne jamči za dolgov države Kongo. Skoraj gotovo bo kralj kot suveren države Kongo ukazal umakniti predlogo o priklopljenju Konga Belgiji, ker je sedaj njegov up, da spremeni svojo 30-milijonsko kongijsko rento v belgijsko državno rento, splaval po vodi.

Dogodki na Turškem.

Novi vojni minister.

Carigrad, 20. avgusta. Za vojnega ministra bo imenovan v najkrajšem času general Ali Riza paša, najodličnejši general turške armade, mož modernega duha. Vojaško izobrazbo je dobil v Berlinu, kjer je bil več let. V grško-turški vojski je bil zaradi izrednih strategičnih zmožnosti imenovan za generala. Pozneje je bil nekaj časa guverner v Bitolju, kjer se je izkazal enako pravičnega tudi kristjanom, a vsled spletke dvorne kamarile je bil prognan v Tripolis.

Izpuščenji hudodelci.

Odkar so pomislili vse hudodelce brez oziroma na njih nevarnost, so varnostne razmere v Carigradu zelo neugodne. Roparski napadi se množijo pri belem dnevu. Nedavno je bilo v enem dnevu umorjenih več oseb. In vključ temu se pusti nositi orožje, dasi je bilo to oficialno prepovedano.

Reduciranje višjih častnikov.

Sultanov vojaški kabinet in vrhovna inspekcijska komisija sta razpuščena, vsled česar je razpoložljivih 8 maršalov, 34 generalov in 22 drugih častnikov.

Odklonjeno povišanje.

Vsi častniki križarke »Abdul Hamid« so bili s sultanovim ukazom povišani za eno stopnjo. Častniki pa so naznanili v skupnem pismu mornaričnemu ministru, da se odrečejo povišanju, ker se to ni zgodilo na predlog mornaričnega ministra. Povišanje potom irada smatrajo za protustavno.

Stroški na dvoru se skrejšo za 100 milijonov.

Sedaj so se uredili stroški za sultanov dvor. S črtnjem nepotrebnih postavk se je dosegel letni prihranek nad 100 milijonov. Samo dvorno vohunstvo je veljalo na leto okroglih 50 milijonov frankov. Tudi kuhinja je požrla ogromne vsote, namreč 8 1/2 milijonov frankov. Iz dvorne kuhinje so dobivali hrano ne samo vsi prebivalci palače, temveč se je hrana

iz dvorne kuhinje nosila vsak dan stotini protežirancev na dom. Ostanke iz kuhinje so se prodajali na posebnem trgu. V kuhinji je bilo ogromno število osebja. Samo za sultanovo postrežbo pri mizi je bilo nastavljenih 40 strežajev.

Sultan za osvoboditev turškega ženstva.

Sultan, ki je šele pred nekaterimi meseci ukazal policiji, naj ne trpi moderniziranja ženskih noš na ulicah, je sedaj poslal predsednici ženske emancipacije, ženi dr. Rifat paše, 12.000 frankov, da more društvo delovati za osvoboditev turškega ženstva.

Napačno razumevanje ustave.

Iz Male Azije prihajajo vesti, da ljudstvo nima nikakega pojma, kaj je ustava, a tudi duhovniki so v tem oziru enako nevedni. V nekem kraju pri Smirni je grški pop razlagal s prižnice ustavo sledeče: »Ljubim moji otroci, ali veste, kaj pomeni ustava? Ustava pravi: Ni zakona, ni justice; nimate oblasti nad seboj in meni se ni treba bati metropolita. Le eno je in ostane: vojno pravo. In veste kaj je vojno pravo? Bum, bum, in že ste na onem svetu.« — Vsled takega pouka ljudstvo veruje, da nimajo oblasti res ničesar več govoriti, zato se je že zgodilo, da so prebivalci zasadenega tatu sami obsodili po starem običaju, da so mu namreč odsekali prste.

Položaj v Perziji.

Petrograd, 20. avgusta. Revolucionarji v Tebrisu so opetovano izjavili, da so pripravljeni se začeti pogajati s šahom glede mirovne pogodbe, toda dvorni uradniki so to vselej preprečili. V Teheranu pričakujejo nov izbruh revolucije. Živila so se silno podražila. Častniki in vojski dobe le kruha, a nič denarja, da bi si mogli kupiti drugih živil.

Razvitje zastave Murskega Sokola v Ljutomeru.

O tem beremo v varaždinskih »Naših Pravica«:

V nedeljo, 16. t. m. je proslavil Murski Sokol v Ljutomeru razvitje in blagoslovljenje svoje zastave, ki jo je društvo darovala kumica, soproga starost Murskega Sokola dr. Chloupeka.

Že v soboto zvečer je prišlo v Ljutomer več slovenskih sokolskih društev ter tudi naš hrvaški Sokol iz Varaždina (s 35 člani). Ljutomerski

LISTEK.

Ada.

(Spisal F. Mrak)

(Dalje.)

»Prav — pojdem pa sam,« je izjavil Mil. Rakovec, »in ker moram v kratkem starega Mesesnela zopet napumpati za nekaj stotakov, je naravno, da si hočem v teh kritičnih časih ohraniti njegovo blagonaklonjenost. Toda informiral se bom natančno tudi glede tebe. Vse po vrsti bom zaslišal, starega in mladega Mesesnela, Berto in Ado, gospo Katarino, kuharico in če treba bom s hišno začel celo ljubezensko razmerje, samo da spravim resnico na dan. Prepričan sem pa že zdaj, da si kompletan norce, ker se zavijaš v plašč svojega ponosa.«

»Če mi dokažeš, da sem se zmotil, bom vesel. Toda prosim te, bodi previden pri svojih zasliševanjih in glej, da me ne kompromitiraš.«

Milan Rakovec je vestno izpolnil svojo nalogo. Obiskal je Mesesnelove proti večeru, ko jih je dobil vse pri večerji. Zasliševanje je začel že v predsobi s tem, da je zalo hišno vroče poljubil in jo vprašal, če bi hotela iti z njim v Ameriko. Ker je

bilo dekle takoj pripravljeno, jo je povabil, naj pride naslednji dan k njemu na stanovanje, da se bo navedila prenašati morskbolezen. Obenem ji je naročil, naj natančno izve, kaj govore Mesesnelovi o baronu Herbertu. V tem oziru je dobil takoj zadovoljivo pojasnilo.

»Vsi so vanj zaljubljeni,« je dejala hišna. »Stari gospod, mladi gospod, Berta, Ada in kuharica, samo visoka gospa Katarina ne govori nikdar o njem.«

Milan se je zahvalil Anki s poljubmi in objemi in potem prodril v jedilnico, kjer so ga sprejeli z resničnim veseljem, ker je njegov prihod naredil konec vladajočemu mučenemu molku.

Diplomatična spretnost, s katero se je Milan lotil svoje naloge, pa tu ni ničesar zalegla. Izpraševal in zasliševal je vse po vrsti, a izvedeti ni mogel nič določnega. Najbolj hladna in nepristopna je bila Ada, in Milan je imel vtisk, da Ada njegovega prijatelja naravnost sovraži.

Ker Milan ni mogel Herbertu ničesar dobrega sporočiti, resnice pa mu ni hotel razodeti, je sploh utajil svoj obisk pri Mesesnelovih in pustil Herberta v popolni negotovosti.

»Na nevtralnih tleh jih moram skupaj spraviti,« si je rekel Milan, »tam naj se potem porazgovore in ali pomirijo ali pa za vedno skregajo.«

Naklep je bil hitro storjen, a težje ga je bilo izvršiti. Milan je zaman razmišljal, kje naj najde tista nevtralna tla, kjer bi se Mesesnelovi sešli s Herbertom, ne da bi se drug drugemu mogli ogniti. Vprašati se ni upal nikogar, ker je vedel, da bi bili vsi užaljeni, tudi Berta, katera sicer ni prikrivala svoje želje, sniti se s Herbertom; loviti ga pa seveda tudi ona ni hotela.

Pomoč je prišla Milanu nenadoma. Mesesnelova hišna Anka je prihajala, kadar je utegnila, h Milanu na stanovanje, da se utrdi zoper morskbolezen. Pri tej priliki je Milanu razodela vse skrivnosti in največje intimnosti Mesesnelovih. Znala je brez hudobije in z ljubeznivim humorjem opravljati ljudi tako, da jo je Milan rad poslušal. Pri teh pogovorih je Milan tudi izvedel, v katere hiše zahajajo Mesesnelovi in je naposled tudi izvedel, da so za naslednji teden povabljeni na deželo, v kampanjo njemu in Herebertu dobro znane rodovine. Izposloval je hitro, da je ta rodovina povabila tudi njega in Herberta in določeni sta se odpravila na deželo.

Kakor uspehi bitk ne odgovarjajo vedno pripravam in nadarjenosti generalov, tako se tudi kombinacije Milana Rakovca niso izpolnile. Namesto vseh Mesesnelovih sta prišla v kampanjo samo Ada in njen

bratranec Ivan, Ada pa se je vedla tako hladno, da se ji Herbert še približati ni upal.

»Med vama je nekaj,« je modroval Milan, »nekaj posebnega.«

»Naj bo kar hoče,« je z največjo odločnostjo izjavil užaljeni Herbert, »če sem Adi tako zoper, da svoje antipatije niti skrivati ne more, če se niti toliko ne more premagovati, da bi bila vsaj vljudna, potem nimam z njo ničesar več govoriti.«

Proti večeru, tik pred razpustom gostov, sta se nenadoma pripeljala stari Mesesnel in Berta. Prišla sta iskat Ado in Ivana. Komaj je Berta zagledala Herberta, je že pohitela veselega obraza k njemu.

»Kod se pa skrivate, gospod baron?« je vprašala Berta z očarljivo ljubeznivostjo. »K nam vas ni nič več in ne sliši se tudi nič o vas. Ko bi mi ne bil Rakovec povedal, da ste zdravi, bi bila že mislila, da ste oboteli. Pa sem res nekoliko užaljena, da dajete drugim hišam prednost pred našo.«

Berta se je vedla z rafinirano koketnostjo. Nauki njene prijateljice Mine in lastna nagnenja so jo privedli, da je znala mojstrski koketirati. Zdal je šinil iz njenih oči vroč blisk, zdaj je zopet sramežljivo povsila poglede, zdaj se je smehljala kot dostojna dama, zdaj kot lahkoživka, zapeljivo in mnogo obetajoče.

»Prava polnokrvna ženska mora biti vedno kanakija, posebno če je zaljubljena,« jo je učila Mina s temno preteklostjo in Berta se je s pravim veseljem in s pravo ljubeznijo po tem ravnala.

Ko bi bila Ada s svojim vedenjem Herberta samo na njegovem ponosu žalila, bi bil imel zdaj v nastopu Berte najlepše zadoščenje. Toda Ada je bila Herbertu ranila srce in tedaj tudi zdaj ni mogel pozabiti.

»Vase očitanje, gospodična, je zame nezasluženo odklikovanje,« je mirno odgovoril Herbert, ne meneč se za koketnost, s katero ga je skušala Berta omamiti.

»Vašemu zadnjemu povabilu se samo vsled posebnih okolišnosti nisem mogel odzvati.«

Herbert je pri teh »posebnih okolištnih« mislil na Ado, dočim je bila Berta zdaj mnenja, da je bil Herbert resnično zadržan priti.

»Potem vas prosim, obiščite nas kar najprej,« je dejala Berta in zopet so se ji zapeljivo svetile oči. »Zdaj, ko smo zopet v mestu, nas dobite vsak večer doma. Pridite še ta teden. Ali vas smem zanesljivo pričakovati?«

Herbert je čutil, da to že ni več povabilo, nego siljenje in da bi storil očitno nevljudnost, če bi tako povabilo odklonil.

(Dalje prihodnjik.)

Sokoli so dočakali Varaždinca z godbo, nakar je bila serenada kumici ob sodelovanju vseh sokolskih društev kakor tudi ondotnega ognjegastega društva.

V nedeljo ob 10. dopoldne se je izvršilo razvitje in blagoslovljenje zastave na telovadišču, ob kateri priliki je izročil ljutomerskemu Sokolu brat Sukalič ob ognjevitom govoru v imenu hrvaškega Sokola v Varaždinu krasno vezeno svilen hrvaško trobojnik z zlatim napisom: »Murskemu Sokolu« dne 16. avgusta 1908 »Hrvatski Sokol« n Varaždinu. Ta krasen trak je izdelala varaždinska gđ. Miroslava pl. Hrzič, ne zahtevajoč za svoj trud nikake nagrade.

Po blagoslovljenju zastave je bil po mestu obhod, pri katerem so bili s slovenskih hiš Sokoli obsuti z gostim cvetjem iz rok krasnih Slovencev.

Pri banketu je bilo izrečenih mnogo lepih in ognjevitih zdravic, zlasti pa varaždinskemu Sokolu in vsem Hrvatoma.

Ob 3. popoldne se je vključil dežju, ki je ves dan padal zdaj bolj zdaj manj, vršila javna telovadba na lepo urejenem prostoru. Prva točka so bile proste vaje, ki jih je proizvajalo okoli 150 Sokolov. Druga točka so bile vaje s kiji, ki jih je izvajal oddelek varaždinskega Sokola pod vodstvom brata Sukaliča v splošno odobravanje. Kot tretja točka bi morale biti vaje na orodju, ali zaradi velikega dežja, ki je jel liti, se je morala ta točka izpustiti.

Po javni telovadbi bi morala biti velika ljudska slavnost, ki bi gotovo moralno in materialno uspela že z ozirom na velike priprave. Toda vreme je vse pokvarilo. Mesto ljudske veselice se je razvila in prostorih slovenske čitalnice animirana zabava kasno v noč.

Varaždinci in vsi zunanji gostje so odšli iz ljubega Ljutomera zadovoljni, ker so videli, da je slovenska misel v tem kraju mnogo napredovala v kljub zatiranju po tamšnjih nemškutarjih. Glavna zasluga za ta napredek pa gre požrtvovalnemu Murskemu Sokolu v Ljutomeru.

Nemški listi so to slavnost oblagali kot vsako slovensko prireditve v obmejnih krajih. Lažejo, obrekujejo in denuncirajo. Da je dež motil in deloma pokvaril prireditve, jih strahansko veseli, kakor ljubljanski »Slovenec« zaradi slinih prigodljajev v soboto v Kranju ne more prikriti svojega katoliškega dopadajenja. Pravijo, da so bili samo 104 Sokoli, ne več ne manj, a še ti so bili večinoma kravji pastirji, čevljarski vajenci, negodni srednješolci, čevljarski in krojaški pomočniki, ki so jih čez noč od sobote na nedeljo preoblekli v sokolske obleke, ker ni bilo zunanjih Sokolov skoraj nič. Takim bedarijam verjamejo seveda samo bralci nemških listov! Z vlakom da so se pripeljali le trije Sokoli! Kakšni obrekovalci so Nemci, dokazuje, da pišejo, da je »neki« učitelj obljubil, da bodo pri veselici zaklali par Nemcev! Zahtevamo, da tistega človeka kar za pete obesijo na prvo drevo! Na konci poročila so pa denunciacije. Neki vojak je bil na veselici v civilni obleki in neki dijak je bil Sokol! Disciplinarne preiskave in seveda kazni zahtevajo, potem bo pa nemška kri spet mirna in Ljutomer tako nemški, da si Slovenci v njem še slovenski govoriti ne bodo upali.

Iz temnih kotov.

(Dalje.)

Mesto ima vedno veliko privlačno silo na ljudi, ki žive na kmetih. Kolikor več in kolikor lažje se da v mestu zaslužiti, toliko bolj silijo ljudje s kmetov v mesta. Kdor se je enkrat naselil v mestu, ta se ne vrne več na kmete, tudi če se njegove nade niso izpolnile. Od tod brezposelnost proletarijat, ki je zbran v nekaterih mestih, dočim primanjkuje na deželi delavnih moči.

Vohče je naš človek na kmetih resigniran. Nima ne visokoletnih misli, ne posebno težko izvedljivih želja. Zablavlja pač na davke in na kancelije, tudi na duhovnike zabavlja, a v sebi nima niti toliko moči več, da bi poskusil dejanjsko upreti se vsaj resničnim krivicam. Duhovnik ga terorizira in ga neusmiljeno izkorišča, a naš človek prenaša to z vdanostjo, kakor bi to bil kak natorni zakon. V davnih stoletjih je imel še toliko notranje moči, da se je časih spuntal, če je bila mera krivic že prevelika, a dandanes še te moči več nima. Dandanes je resigniran ter indolent.

Taka je ta masa pri nas in ta masa se seveda ne premakne s kmetije, dokler more na njej izhajati. Samo sila jo pripravi do tega, da zapusti rodno grudo in gre s trebuhom za kruhom. Naši izseljenci spadajo po svoji ogromni večini v to vrsto ljudi.

V Ameriko gredo, ker imajo upanje, da temu več zaslužijo, kakor jim je treba za življenje in da si kaj prihranijo. A skoro vsi mislijo, da se vrnejo čez nekaj časa zopet domov na kmete. Res vidimo, da se ogromna večina izseljencev vrača na kmete in da se po nekaj letih trdega dela v industrijskih podjetjih zopet in z veseljem oprime kmetijstva. Ti ljudje ne spadajo med one, ki se stakajo v mestih in prenavljajo mestno prebivalstvo; ti ljudje ostanejo kmetje tudi tisti čas, ki ga preživijo v industrijskih podjetjih v Ameriki.

V nekem znanstvenem listu za kriminaliste in policijske organe sem čital prav natančno označbo tistih elementov, ki se selijo s kmetov v mesto z namenom, da tam ostanejo in se udomačijo. Dr. Gross je sam pisal, da se selijo v mesto:

1. Ljudje posebno živahne fantazije, ki pričakujejo v mestih lahkega zaslužka, veselega življenja in užitkov, ki jih na kmetih ni dobiti; to so dobrovoljčki, ne posebno nadarjeni, niti pokvarjeni, srednji ljudje nestalnega značaja, ki jih bridkost življenja v mestih kmalu stare; 2. egoisti, ki se nikakor ne morejo zadovoljiti z usodo preprostega človeka na kmetih in hrepene po imetju, po hitrem obogatitju, po ugledu in veljavi, po vplivu in moči.

Ti poslednji, ti skrajni egoisti, so tisti element, ki napolnjuje mesta. Nezadovoljnost je sploh gonilna sila vsakega napredka na svetu, a brez egoizma je nemogoča vsaka nezadovoljnost. Iz altruističnih natur postanejo lahko apostoli, a drugega nič.

Kdor pride z dežele v mesto, je na milost in nemilost izročeno valovom življenja. Dobrovoljčki izginejo skoro vsi v teh valovih, ker je življenjski boj v mestih veliko težji kakor na deželi. V tem boju morejo zmagati sploh samo egoistične nature, ki jim je dala narava primerno veliko žilavost in vztrajnost. V egoistih pa je po zatrdilu dr. Grossa le mal del takih, ki imajo darove, iz katerih razvije mesto lastnosti zmagovalcev, večina ima slabe lastnosti, ki se v mestu razvijejo kakor so pač okolnosti: pri enih v alkoholizmu, pri drugih v nenravnosti, pri tretjih v blaznosti, pri četrth v kriminalnosti. Dostikrat je tudi več takih nagnenju združenih v eni osebi.

Omenjeno je že bilo na tem mestu, da je v Ljubljani kriminalnost razmeroma jako majhna, silno razvit pa je alkoholizem, še dosti bolj kakor na Dunaju ali v Trstu. Če primerjamo statistične podatke o oficialnih intervencijah pristojnih oblastnih v raznih mestih, vidimo, da je Ljubljana med zadnjimi, kar se tiče vlovov, ubojev, goljufij in tatvin, a med prvimi, kar se tiče pijanosti.

Razmere bi se seveda hitro izpremenile, če bi bil dotok kmečkega ljudstva v Ljubljano številnejši. A na posebno naraščanje tega dotoka ni misliti, ker ni zato prvega pogoja: zaslužka. Kjer je dobiti dobrega zaslužka, tja sila stokrat več ljudi, kakor jih je treba, a v Ljubljani tega ni in zato je dotok majhen.

Na Francoskem sili vse v Pariz. Pariz je solnce, okrog katerega se vse suče, kakor danes Berlin za severni del Nemčije in Budimpešta za Ogrsko. Ko bi bili vsi Slovenci združeni v eno upravno celoto, ko bi bila Ljubljana dejanjsko središče vseh Slovencev, središče vsega političnega in gospodarskega življenja, bi slovensko ljudstvo kar trumoma sililo v to mesto. Toda Ljubljana je le bolj dekorativno kakor dejanjsko središče vseh Slovencev. Razkosanost slovenskega ozemlja na več kronovin, kar je pravzaprav glavni vzrok slovenske mizerije, je tako globokosežnega pomena, da Ljubljana ne more postati pravo središče vsega političnega in gospodarskega življenja. V vsaki kronovini imajo Slovenci svoja posebna središča, vrh tega pa je gospodarski pomen Trsta tako velikanski in gospodarskega življenja, da niti misliti ni, da bi v doglednem času postala Ljubljana središče gospodarskega življenja na Slovenskem. Da, ko bi se okrog Ljubljane dalo postaviti petdeset tako velikih podjetij, kakor je tabačna tovarna, potem bi Ljubljana kot industrijsko središče postala važnejša in močnejša kakor je Trst, ki bo le vedno trgovsko mesto, a na kaj takega niti misliti ni. Ljubljana je sedež slovenske inteligence, je središče misli in čustev slovenskega naroda, je kot največje mesto, ki je imajo Slovenci danes v rokah, seveda tudi pripoznamo kot središče vsega slovenstva, a to ne bo nikdar za vse slovenske pokrajine, kar je Pariz za Francoze, kar je Praga za Čehe in Budimpešta za Madžare. Ljubljana bo vedno slovensko narodno središče in ognjišče slovenskega kulturnega delovanja, a dejanjsko gospodarsko in dejanjsko politično središče ne bo vsaj v danih razmerah nikdar, ali vsaj ne v doglednih časih. Že zato ne, ker je v bližini Trst. Že danes ima Trst veliko večjo privlačno silo na ljudi, ki

hočejo zapustiti kmetijo in se preseliti v mesto, kakor Ljubljana. Včasih je samo Notranjska gravitirala v Trst, danes se čuti privlačna moč Trsta že na Štajerskem. Sicer se štajerski Slovenci še vedno v precej velikih množinah selijo v Gradec, a davno ne več tako, kakor še pred desetimi leti, pač pa se vedno bolj obračajo proti Trstu. Trst absorbira s Kranjskega toliko ljudi in jih tako mika, da ostanejo izmed slabih elementov le najmanj nevarni v Ljubljani. Bližini Trsta se ima Ljubljana v prvi vrsti zahvaliti, da je kriminalnost proletarijata v Ljubljani razmeroma neznačajna. Ljubljana in Trst sta za slovensko ozemlje dve luči; Trst sveti jasneje in je večji, zato sili največ ljudi tja. Saj so ljudje kakor mušice, ki streme k najsvetlejši luči in tam največkrat zgore.

(Dalje prihodajč.)

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 21. avgusta.

— VIII. kongres slovanskih časnikarjev v Ljubljani. Na dnevnem redu kongresa bodo tile referati: 1. Aleksander Borzenko, vseučiliški profesor v Odesi na Ruskem; »O veslovanskem programu«; 2. A. Stahovič, urednik in bivši član gosudarstvene dume iz Petrograda: »O veslovanskem programu«; 3. Josip Holeček, urednik, podpredsednik »Zveze slovanskih časnikarjev«; »Ob 10letnici ustanovitve«; »Osrednje zveze slovanskih časnikarjev«; 4. Prokop Grégr, ravnatelj »Narodnih Listov« v Pragi: »O slovenskem tiskovnem uradu«; 5. dr. A. Hajn, državni poslanec: »O sedanjem stanju reforme tiskovnega zakona« in 6. Jos. Vejjara, urednik, tajnik osrednjega odbora: »O delovanju zveznega odbora in o ustanovitvi«; »Veslovanske časnikarske zveze«. Ker vlada za letošnji kongres veliko zanimanje zlasti v inozemstvu, je odbor povabil na kongres časnikarske korporacije iz vseh slovanskih zemelj. Poleg avstrijskih slovanskih časnikarjev so prijaviili udeležbo tudi Rusi, Srbi in Bolgari. Slovenski časnikarji in književniki se naj prijavijo najkasneje do 25. t. m. »Društvu slovanskih književnikov in časnikarjev« v Ljubljani. Vsakdo, ki se prijavi, dobi posebno legitimacijo; brez te legitimacije ni dovoljen vstop na kongres. Kdor izmed Slovencev želi, da se mu za čas kongresa preskrbi stanovanje v Ljubljani, naj to sporoči »Društvu slovanskih književnikov in časnikarjev« v Ljubljani.

— Pomanjkanje krme — in klerikalni poslanci. Državni poslanec g. dr. Žitnik izpraševal je pred nekaterimi dnevi v »Slovenec« klerikalnim poslancem vest, če so se res dosti potrudili, da dosežejo kranjskim kmetovalcem primerno podporo za dobavo krme. Malenkostnega uspeha v obliki miloščine 200.000 K g. dr. Žitnik ni tajil; milo je pa potožil, da se je potrudil sam na Dunaj, a je povsod našel same vratarje, kateri res ne morejo zvišati podpore za kranjske kmetovalce. Ne moremo verjeti, da bi vsi naši klerikalni poslanci, katere so si kmetovalci sami izbrali, ne mogli doseči večje podpore. Čudno se nam le zdi, da klerikalni poslanci, ko so ob volitvah našli pot v zadnjo zagorsko vas, da pridobijo kmečke glasove, sedaj, v času, ko bi je kmetovalec v svoji veliki bedi res rabil, niso priredili v zadevi pomanjkanja krme po vseh krajih shodov, na katerih bi se slišala obupna beseda bednih kmetovalcev. Poglavar klerikalnih poslancev uživa lepo prijeten hlad na Tirolskem, kjer ni pomanjkanja krme — in drugi na drug način porablajo svoje počitniške dijete — shodi se, bodo vršili pa takrat, ko se ne bo šlo za pomanjkanje krme, temveč za — volitve. Takrat bi se lahko pripetilo, da bi na katerem shodu kmetovalci poslance vprašali, kaj se je storilo za nje za časa pomanjkanja krme. Državna pomožna akcija klerikalcem ni všeč in tudi ne more biti, ker je tistih borih 200.000 kron slab zagovor, dežela ne primakne nobene dvojake, nasvetujemo zato pomožno akcijo kmečkih državnih poslancev. Državni poslanci imajo tudi sedaj, ko ni državnega zbora, dijete na dan 20 K. Ako kranjski kmečki poslanci gg. Demšar, Gostinčar, dr. Hočevar, Jaklič, dr. Krek, Pogačnik, Povše, Šuklje, dr. Šusteršič in dr. Žitnik teh 20 K žrtvujejo za pomožno akcijo, je to na dan 200 kron in v 3 mesecih 18.000 K. Za ta znesek se bo dobilo še nekaj krme in kmetovalcem se bo s tem najlažje dovedalo, da so jim njihovi poslanci hoteli pomagati.

— »Slovenec« nesramnost. Pri »Slovenec« so postali tako objestni, da bo treba enkrat poštenega obračuna s temi ljudmi. Predvčerajšnjim piše ta list nad vse sramotilno o »Sokolih«, ki so se udeležili sokolskega zleta v Kranju in jih predstav-

lja kot tolpo pijancev. Pravi to-le: »Ko so Sokoli odhajali iz Kranja, je vlak že prisopihal, toda načelniki pri najboljši volji in najstrožjem povelju niso mogli spraviti disciplinirah »Sokolov« v vrste. Pet korakov od vrste je trgal načelnik svoje brate iz objema mladih deklet, ki so tudi že »drobno gledale« in komaj je kakega prignal v vrsto, je opazil, da jih na drugem koncu zopet manjka precejšnje število. Da bi ubežniki pozornost kolikor mogoče odvrčali od sebe, so stisnili svoje čepice pod pazduho tako, da jih je bilo res težko ločiti od civilstov, kajti njih uniforma je ravno tako raznobarna, kot je raznobarna obleka civilstov«. — Kolikor besedi toliko laži. »Slovenec« ne more ust odpreti, da ne bi zinil deset laži. Naj navede škofov list le en konkreten slučaj od tega, kar pripoveduje tukaj! Potem pa to barabstvo, da so bila dekleta pijana! Tako falotstvo morejo zagrešiti samo ljudje, ki jih noben spodoben človek ne mara in ne pridejo nikdar v pošteno družbo! V Kranju so bili zbrani samo pošteni dostojni ljudje na veselici in če so bili veseli, še niso bili pijani; najmanj se pa more to trdit o naših dekletih! Fej obrekovalcem poštenih deklet! V sami onemogli jezi kuhate laži in obrekovalja in mislite, da boste s tem dosegli svoj umazan namen, da bi osramotili Sokole in poštena slovenska dekleta. Pa se prebito motite! Sramotite sebe, pritiskate si pečat lažnjivec na čelo, ker vsak človek, ki zna soditi trezno, vas pozna, kakšni ste in da ne zinetite nikdar nobene resnice. Naj se Čuki in njih oboževalci tako obnašajo po čukarskih prireditvah, kot se Sokoli, Sokolice in drugo narodno občinstvo na svojih, pa ne bo nikdar nobenih škandalov in žalostnih posledic. Če je treba, govorimo bolj jasno!

— Kletarski nadzorniki. Poljedelsko ministrstvo je dogovorno z deželnimi odbori imenovalo 19 začasnih državnih kletarskih nadzornikov, ki morejo biti stalno nameščeni šele tedaj, ako pritrdijo k temu deželni zbori. Z novim letom 1909. se imenuje še devet kletarskih nadzornikov. Dne 19. t. m. so bili vsi kletarski nadzorniki poklicani k 10-dnevnu praktičnemu pouku v Klosterneuburg. Službo začno opravljati novi kletarski nadzorniki še pred letošnjo trgatvijo. Kakor znano, je za Kranjsko imenovan za začasnega kletarskega nadzornika g. Gombach.

— O stavki v Vevčah se nam piše iz delavskih krogov: Stavka traja še vedno. Delavci stavkajo, ker to zahtevajo dr. Krek, Gostinčar, Moškero in A. Jeriha. Zdaj se posebno lepo kažejo sadovi katoliškega obračevalnega društva. Ljudje razsajajo cele noči in razgrajajo kar se da — namreč tisti, ki jih imajo dr. Krek in njegova družba na vrvi. Stavka se je začela na duhovsko komando. Zavednega delavca niso nobenega nič vprašali. Zdaj je mnogo delavcev, ki bridko zdihujejo, ker ni zaslužka pa tudi ne denarja. Tisti, ki imajo družino in otroke, so posebni reveži. »Slovenec« je veliko pisal o zaslužkih delavcev in delavk, toda navajal je samo zaslužke tistih, ki so komaj v tovarno stopili, drugih pa ne. Nekaj delavk je zaslužilo za 12 dni do 20 in 30 K, delavci od 35 do 60 K. Ni kdo ve kaj, pa dokaz, da »Slovenec« ni čiste resnice pisal. Kaka podivjanost vlada okrog Vevč, za to bi se dalo navesti mnogo slučajev. Tako n. pr. je dobil tovarniški paznik grozilo pismo, da ga ubijejo, če bi še enkrat stopil čez tovarniški prag. To je vse sad večletnega ščuvanja bivšega župnika Kolarja, ki je zdaj korar v Ljubljani, in bivšega kaplana Riharja, ki je zdaj tehtant v Smartnem pri Litiji. Ta dva sta za svoje ščuvanje dobila mastne službe. Središče njih ščuvanja je bilo obračevalno društvo. Kake vrste izobrazba se tam goji, to čutijo ljudje zdaj: vevška okolica je skoro podobna taboru razbojnikov, kakor prebivališču mirnih in delavnih ljudi.

— Družbi sv. Cirila in Metoda so poslali litijski fantje 55 K, prebete igre »Deseti brat«. — Rožna dolina je priredila ob svoji desetletnici veselico, katere dohodki so bili namenjeni olupčevalnemu društvu te nove naselbine. Nabiralnik družbe sv. Cirila in Metoda je tudi tem povodom nabral 23 K. Hvala!

— Računsko listko za družbo sv. Cirila in Metoda so naredili dalje sledeči: Lloyd, Ljubljana, moška podružnica v Kamniku, g. Florjancič, župan v St. Petru pri Novem mestu, g. Šlibar v Selcih, g. Stermečki v Celju, g. Vidic v Kranju, g. Škofio na Smarjetni gori, g. Benedit v Strazhčcu, restavracija pri Levu, Ljubljana, g. J. Šter, Tržič, g. J. Zadravec v Središču, gostilna Tratinč v Ljubljani, g. A. Žnidaršič v Loku, g. M. Korenčan na Vrhniki, gostilna Bragant v Ljubljani, g. A. Mašera v Kobaridu, g. F. Slajpah v Vel. Loki, g. M. Sedej v Zireh, Na-

rodni dom v Ljubljani, g. A. Križman v Kamniku, g. M. Čop v Zirovnici, hotel Strunkelj v Ljubljani, gostilna Deisinger v Škofji Loki, Seydl restavracija »Južni kolodvor«, g. D. Korbar v Zagorju, hotel »Litija« v Ljubljani, gostilna Križ v Ljubljani, kavarna Evropa v Ljubljani, restavracija pri »Lipi«.

— Iz Litije. Igra »Deseti brat« bi se morala igrati v soboto, t. j. 15. t. m., kakor je bilo v »Slovenskem Narodu« naznájeno, a se je morala radi slabega vremena preložiti na ugodnejši čas. Igrala se je torej v torek, dne 18. t. m. v proslavo cesarjevega rojstnega dne ter odpade radi nepričakovanih zaprek v nedeljo t. j. 23. t. m. Igra je pri precej dobrem obisku uspela zelo dobro in sv. Ciril in Metod dobila precej! Pri tej priliki pa se tudi iskreno zahvaljujemo pokroviteljici milostni gospe Svetčevi, gospe Bevkovi, gospici Meškovi ter vsem, ki so pripomogli, da je igra izpadla zares izborna.

— Zapuščina za »večne maše«. Ni je kmalu občine na vsem svetu kakor je rojstna občina dr. Antona Gregorčiča — Ljubušnje pod Krnom — kjer bi bilo toliko velikih zapuščin »za svete maše«. V zadnjem času je zopet zapustila neka ženica za »večne maše 480 K«, potrebnim sneham pa po — 10 K. Naših duhovnikov ni nič sram, da sprejemajo take denarje, ki so »ukleti« od potrebnih sorodnikov. — Rajni koberiški dekan Jekše je vedno ropotal proti taki ljudski neumnosti. Ko je rajna Nemčevka prinesla nekoč poleg »štitane« letne maše še posebej za »eno sveto mašo«, jo je častitljivi dekan zapodil in dejal: »toliko let že mašujemo zanj, če mu doslej nismo pomagali v nebesa, ne bo nikoli več gor!« — Kako malo je dandaneč takih duhovnikov med nami!

— Iz letlišnice v Gradšču ob Soči je bilo spuščenih 18. t. m. 12 kaznencev, katerim je odpuščeno ostane kazni. Pomiloščen je tudi Leonard Plazza iz Terza, ki je bil leta 1889. rad umora obojen na smrt, pa pomiloščen na 20 let ječe.

— Lisjak napadel pastirja. V Podrečjem pri Kranju je pasel na travniku 11letni deček čredo goveje živine Kar je prišel iz bližnjega gozda lisjak in jo ubral proti živini. Ko je pastir zagledal sovražnika, zgrabil je gorjčo in stopil predenj. Lisjak je skočil vanj in ga prijel za hlačnico, pastir je pa vihtel gorjčo po mrcini, da se je šibilo oboje. A lisjak je imel krščansko potrpljenje in ni spustil hlač. Šele ko so na vpitje otrok priletele ženske, jo je ubral v skrivališče v gozd. Krave in telice so sicer gledale nenavadni prizor, aktivno se pa niso udeležile boja.

— S poti. — Piše se nam: Bilo je dne pred 18. avgustom t. l., ko pridem slučajno proti večeru v staroslavno — Celje ter tu prenočim. V jutro drugega dne me prebudi glasno trobentanje vojakov. Skočim s postelje in grem k oknu. Krasno jutro je in jasno sije zlato solnce. Škoda bi bilo, dalje ležati. Urno se opravi tim odidem iz zaduhle sobe na sveži zrak. Šetajoč se do zajtrka po mestu in okolici opazim to in ono. Izvan mesta ob železnici, ki vodi v Velenje, zagledam drevsnico in sredi velikega kompleksa pa napis »Landes-Baumschule«. Tu na pristno — slovenskih tleh si upajo utajiti naš jezik. In vendar je več nego dobra tretjina vseh prebivalcev na Štajerskem — Slovenci! Sveta jeza me pograbi in napotim se spet v mesto ter grem v kaverno. Zahtevam kave, seve v slovenščini. Marker me pogleda pač po strani, a donese mi, česar sem pozelel. Že sem mislil, da me ni vmel. A v tem oziru so se poboljšali Celjani. Ne mečejo več ljudi iz lokalov, če slovensko kaj zahtevajo. Še bog, če bi jih le dosti prišlo! — Po zajtrku srečam na ulici starega prijatelja in znanca. Prijazno se pozdraviva in vprašam ga, — bil je v slavnostni opravi — kam ide. »K oficialni maši, danes je cesarjev rojstni dan!« mi odvrne. Tudi jaz se odločim, iti v cerkev. Tu bilo je že polno ljudi in spredaj v prezbitერიju je blestelo polno raznih uniform. Pozvonki, orglje zadone in celjski opat z mitro in palico pride z veliko asistenco pred oltar. Pontifikalna maša, latinsko petje! Vse gre po običajni šabloni. Konec je maše. Na koro slovesen preludij. Aha! »Zdaj bomo slišali kaj našega« si mislim. Toda bridka prevara. Kaj slišim? »Gott erhalte, Gott beschütze...« In druga kitica se odpoje tudi nemški! Potem šele odpeli sta se dve kitici cesarske himne slovensko. Tedaj ima v župni cerkvi celjski tudi nemščina prednost! Pač žalostno. — Kaj bi porekli n. pr. Gradčani, ki bo se pri njih ob taki priliki pevalo najprej — slovensko?! Kesal sem se, da sam vsrjal do konca pri tem opravilu. Če se naš jezik celo tu v osrčju tako za postavlja, kaj čudo potem, če nas ob meji nočejo poznati! Obmejni Slovenec.

Dr. Gustav Ipavc †. Včeraj je v št. Jurju ob južni železnici po daljši mučni bolezni umrl sloveči skladatelj g. dr. Gustav Ipavc v starosti 78 let.

Za podporo po snu oškodo-
van. Poljedelsko ministristvo je za prvo silo nakazalo 60.000 K za podporo goriškim kmetovalcem za nabavo krmne. Vlada je obljubila še večjo vsoto.

Ustanovni občni zbor teleovad-
nega društva „Sokol“ v železnicih se vrši v nedeljo, dne 23. t. m. ob 4. popoldan v prostorih gospoda Thalerja.

Prva ljudska knjižnica „Vesna“. V nedeljo, 23. avgusta otvori fer. akad. društvo „Vesna“ v Poljanah nad Škofjo Loko „Prof. J. Jesenka ljudsko knjižnico“. Otvoritevno predavanje ima ob 4. popoldne v Poljanah gostilni Ivan Stanonik. Prijatelji ljudske izobrazbe so vabljeni k številni udeležbi.

Laška kultura se je predvčerajšnjim zopet pokazala v polni luči. Gsp. M. L. d. R. a. j. v. e. v. i. s. r. b. s. k. akademik iz Belgrada, je nastopil pred poldrugim letom pot po svetu za stavo 20.000 frankov. Prepotovali mora vso Evropo. Na tem potovanju je došel v Trst. Popolnoma neznan v Trstu je šel po mestu, pri tem je prišel do glavnega trga in se tam vsedel v kavarno „Municipio“. Tam je naročil „Guido generale“, da se informira, kam naj se obrne. Ker pa ima ta gospod srbsko trikoloro okoli leve roke, nabere se takoj par sto laških zijač okoli njega. Da, celo po stolicah kavarne so se postajali ter ga fiksirali. Gospod, ki ne razume italijanskega, temveč govori le francoski in srbski, si ni znal pomagati drugače, kakor da se preseli v kavarano „Specchi“. Vsa fakinaža se je kmalu zopet zbrala okoli njega. Tedaj pa so ga napadli z brahijalno silo: začeli so biti s palico po njem ter mu strgali trikoloro z rokava. Junaki Srbin si je seveda takoj nabavil drugo ter neustrašeno nadaljeval svojo pot po mestu s ponosno jugoslovansko trikoloro. Pripovedoval je, da je potoval po celi Turški, a kaj takega se mu ni pripetilo. Pač lepo spričevalo za „Civiltà latina“ v primeri s „Civiltà turca“!

Drugo Rimanje. Občina Drenova pri Reki je vsled konflikta med rimsko katoliškim škofijstvom v Senju in mestno občino Reka, ki je patron omenjene župnije, sedaj brez župnika. Prebivalci so sklenili po zgledu Rimanjcev, da bodo cerkvene posle sami opravljali toliko časa, da dobe zopet župnika. Začetek se napravi jutri, ko bodo krstili tri novorojenčke. Krstili jih bo najstarejši župljan. Nadalje bodo izbrani župljani tudi pokopavali mrlice in v nedeljo pridigovali. Le k spovedi in k obhajilu bodo hodili na Reko. Proti hrvaški občini so se združili Italijani in Madžari. Italijani vplivajo po svojem časopisju na Vatikan, madžarsko časopisje pa naznanja, da imajo v ogrskem naučnem ministristvu že izdelan načrt, da se osnuje za Reko posebna škofija, ali pa vsaj vikarijat, ki se priklapi škofiji v Ostrogonu ali Pečuhu. Drenovi pa se naj tolažijo, zveličajo se lahko brez Italijanov in Madžarov, pa tudi brez škofov in vikarjev.

Z vilami se je spraval 58letni viničar Franc Fideršek iz Majšperga nad Ano Kamensko in jo tako obdeloval, da ji je zlomil roko. Sedel bo zato tri mesece.

Ustanovljenje brzojavne služ-
be v Cerkljah. Dne 14. avgusta 1908 se je uveljavila v Cerkljah, političnem okraju Kranj brzojavna služba z omejenim dnevnim službenim časom.

Hudodelstvo proti pravosti. Zaradi prestopa §§ 128. in 132. kaz. zak. je bil pred mariborskim sodiščem obsojen 66letni gosač Ivan Gorčenk o iz Slovenije vasi na 6 mesecev težke ječe.

Zaprli so v Trstu zaradi tatvine 26letnega delavca Lovrenca Cotmana iz Ljubljane.

Življenje si je hotel vzeti, kakor znanu pismonoša Sirel iz Spodnje Šiške in sicer v Kenelu na Goriškem, ko je poneveril par sto krosi denarja. Zdaj so mu vzeli iz prsi obe krogi, ki jih je ustrelil v se in ranjencu se je toliko zboljšalo stanje, da ga kmalu prepeljejo v preiskovalni zapor v Ljubljano in potem postavijo pred sodnike.

Neve orglje dobi župna cerkev v Šmartnem pri Litiji. Stale bodo 12.000 K, pa ne tistih, ki jih je Žlogar imel v rokah in jih zafračkal. Orglje je naredila nemška firma Brandt v Mariboru. Kdaj so pa še šli naši duhovniki k Slovenom kaj naročiti!

Novo občinsko hišo zidajo v Žireh in bo kmalu pod streho. Ker je žirovska občina ena največjih na Notranjskem, je bilo novo poslopje zelo potrebno, kajti dosednji najeti prostori so mnogo premajhni. V novem poslopiju bo občinska pisarna, prostor za uradne dneve, ki jih ima vsak mesec okr. glavarstvo loško

in okr. sodišče idrijsko, občinski zapor in lepa soba za uboge in bolehne občane. Hišo zida sidarski mojster Anton Kopač iz Stare vasi pri Žireh.

Železnica na Triglav. Železniško ministristvo je dovolilo dr. Steinerju, privatnemu docentu na Dunaju, da sme začeti s predelavo železnice nižje vrste od postaje Bohinjska Bistrica čez Sv. Janez in Stare Fužine na vrh Triglava. Dovoljenje velja za eno leto.

Nesreča na Triglavu? Sloveči dunajski turist Wagner je odšel iz Vrat po nepristopni severni strani na Triglav ter se ni vrnil, pa tudi na vrh ni prišel. Posebna rešilna družba obstoječa iz treh izveščanih vodnikov ga že drugi dan zamaš išče. Brezdvomno je mrtev.

Kinematografa „The Royal Wonder Bio“ v Lattermannovem dreveredu sedanjim spored vzbujajo splošno pozornost. Posebno je zanimiva točka „Moderna magija“, „Moč ljubezni“ in „Talisman“. Danes je še dosedanj spored Jutri se predstavljajo drugi del senzacionalne točke „Skoki Afriko“. Ta podoba je dolga 3000 metrov in je torej ni mogoče v eni predstavi absolvirati. Predstave toplo priporočamo občinstvu! Kinematograf ostane v Ljubljani še prihodni teden.

Tudi zanimivosti Danes se razstavlja pri Seškeru 2 steklenici s denarjem, katere podari cirkus Villend onemu obiskovalcu sobotne in nedeljske večerne predstave, ki pogodi najbližje visokost zneska, ki je v steklenicah. Vsak obiskovalec teh predstav ima pravico oddati listek s svojim imenom in označbo zneska. Ime onega, ki je pogodil, se javno pokliče.

Pobegnil je predvčerajšnjim od dela na Kodelovem 14letni korigend Jožef Hil roj. in pristojen v Pazinu. Govori slovensko in jo je odkuril v prisiljeniški obleki.

Zaletela se je od nekd papiga, katero dobi lastnik pri g. Stuzzi v Selenburgovih ulicah št. 6.

Malo gob bo letos vsled zadnje suše, kakor se pripoveduje. Šele zadnji dež je poživil zemljo, da je poglualo nekoliko več teh užitnih gliv.

K tatvini kolesa dijaka Romana Ravniherja, se nam pojasnjuje, da mu kolo ni bilo ukradeno, marveč si ga je bil za nujno opravilo le izposodil njegov brat, kateri mu ni bil preje o tem povedal in tako se je mislilo, da se je izvršila tatvina.

Društvena godba Ljubljana koncertuje danes pri večerni predstavi „The Elite Biograf“ na vrtu hotela pri „Maliču“. Začetek ob 8. zvečer.

„Društvena godba Ljubljana“ koncertuje jutri zvečer na vrtu hotela „Južni kolodvor“ (A. Seidl). Začetek ob 8. zvečer. Vstopnina prosta.

Naglo prišel v pest. Kakor smo včeraj poročali, je bilo predsinočnjem v Zormanova skladišča s krampom vlomljeno pri vratih in poleg drugih reči ukradene 20 kg papiricane slanine. Poleg drugih se je sum obrnil tudi na Jurja Zvoljka, roj. 14. aprila 1883 v Podsmreki in pristojnega na Dobrovo pri Ljubljani, po katerem je začelo šišensko orožništvo sporazumno s policijo intenzivno poizvedovati, kar je imelo zaželjen uspeh. Ko so izvedeli, da je Zvolkel sedaj v delu pri kemični tovarni v Mostah, ga je orožništvo takoj aretvalo in dobilo vso slanino pri njem. Zvolkel je moral v zapore deželnega sodišča, gospod Zorman bode pa ukradeno slanino kmalu lahko zopet prodajal. Zvolkel je bil zaradi hudodelstva tatvine že trikrat predkaznovan.

Ljubitelj koles je vsekako krojač Fran Derencin roj. 25. maja 1888 v Bukovju v postojnskem okraju. Navedenec ima navado, da si pri kakemu izposojevalcu koles izposodi kolo, potem pa, ko se ga naveliča, mesto da bi ga dal nazaj, proda za poljubno ceno. Vsled tega je bil že kaznovan, a ga še ni spametovalo. Pred 14. dnevi si je zopet izposodil 90 K vredno kolo pri Jožefu Pleškotu in ga nato izpečal pri nekem starinarju. Včeraj ga je pa policija vtaknila v zapor in ga časa pri sodišču menda hujša usoda, kakor prvič.

Zopet kolo ukradeno je bilo snoči sodarskemu pomočniku Petru Bemšaku, kateri je pustil stati v veži na Marije Terezije cesti št. 16. Kolo je bilo Styria, je imelo na zanjem kolesu novo pneumatiko z robovi, prvo je bilo enkrat zakrpano, prosti tek, ravno balance ter je bilo vredno 120 K. Kolo je bilo pritrjeno z verižico, katero je tat prerezal.

Pogreša se čevljar Ivan Bergant iz Karolinske zemlje št. 50, kateri je odšel že pred tri tedni in se še do danes ni povrnil. Ker je vdan zganje-pitju, ni izključeno, da bi se ne bil kje ponesrečil.

Delavsko gibanje. Včeraj se je povrnilo iz Amerike 17 Slovencev in Hrvatov, 22 Hrvatov je šlo v Beljak, 10 pa v St. Pölten. 70 Goričank je šlo v krški okraj češplje lupit.

Izgubljeno in najdeno. Ga. Terzija Mahničeva je izgubila zlat uhan. — Zasebnica Helena Zorčeva je našla svilnat solnčnik.

Drobne novice.

— Češki deželni zbor se skliče 15. septembra. Za vrhovnega deželnega maršala bo imenovan predsednik deželnega kulturnega sveta princ Ferdinand Lobkovic.

— Boji med zamorci in belokoi razsajajo po ameriški državi Illinois. Zamorci beže trumoma v gozdove. V Knoxville so beli na grmadi sežgali zamorko s petimi otroci. Nad celo državo je proglašeno obredno stanje.

— S stradanjem si je hotel ozdraviti želodčno bolezen na Dunaju 47letni privatni uradnik N. Kozak. Stradal je tri tedne, a ko je upal, da bo kmalu dober, je vsled splošne oslabelosti — umrl.

— Srbska skupščina je zaključena s kraljevim ukazom.

— Umrla je na svojem gradu pri Brucku bivša vrhovna dvorjanka pok. cesarice Elizabeta, grofica Marija Terezija Harrach.

— Ponesrečen zrakoplov. Blizu Skočava na Bavarskem je padel zrakoplov z velike višine. Brata Hartmann, ki sta vodila zrakoplov, sta obležala mrtva, grozno zdrobljena.

— Lepo darilo. Povodom štefan-ske tekmovalne dirke v Budapešti je dobil prvo nagrado 50.000 K ritmojster Söllinger.

— Samomori v Petrogradu. Od februarja do avgusta je bilo v Petrogradu 850 samomorov, večinoma dijakov.

— Admiral Roždestvenski bo aktiviran ter prideljen odboru za obnove ruske mornarice.

Razne stvari.

* **Gospod Bog je za klerikalno osvojitvo avstrijskih vseučilišč**. Pri zadnjih državnozborskih volitvah so klerikalci pri njih stremljenjih po zmagah pomagali svetniki, zlasti pa plebajzerna devica Marija. Pri začetni osvojitvi avstrijskih vseučilišč jim je pa prišel na pomoč sam gospod Bog. Pred kratkim so poslali klerikalci v svet nebroj letakov s sledečo vsebino: „Kaj hočemo doseči s katoliškim vseučiliščem? Naše stare katoliške ljudske šole. Ali hoče to Bog? Da! Kaj hočemo doseči s katoliškim vseučiliščem? Naše stare katoliške gimnazije. Ali hoče to Bog? Da! Kaj hočemo doseči s katoliškim vseučiliščem? Naše stare katoliške univerze. Ali hoče to Bog? Da! Kaj hočemo doseči s katoliškim vseučiliščem? Naše stare katoliške Avstrije. Ali hoče to Bog? Da! Bog zahteva katoliška vseučilišča! Bog hoče katoliške univerze! Za demagoštvo ultramontanecv je prav značilno, da apelirajo na patrijotizem avstrijskih katoličanov v tem letaku. Seveda: Bog hoče katoliško, pravzaprav klerikalno Avstrijo. Po klerikalni logiki je torej vse nekatoliško (t. j. neklerikalno) brezversko, protiaustrijsko, veleizdajsko in „Proč od Rima“ toliko kot „Proč od Avstrije!“ — Slovenci imamo od „katoliške“ Avstrije silno veliko korist!

* **Časopisje Carigrada**. Jako zanimivo je vedeti, koliko časopisov izhaja v Carigradu, v katerem jeziku in koliko približno se jih tiska. Sofijska „Večernja Pošta“ prinaša o tem sledečo statistiko: francoski: „Stambul“ (samo francoski) s 5000 naročniki, „Monteur Oriental“ (francosko-angelski) s 4000 naročniki, „The Levant Herald“ (francosko-angelski ob sobotah) 3500 izstisov, „Turquie“ (francosko-italijanski) 3200 izstisov, „Revue commerciale du Levant“ 1700 izstisov, „Journal de la Chambre de Commerce“ 1700 izstisov. Turški: „Sabah“ (jutro) 12.000 izstisov, „Ikdam“ (stalno) 15.000 izstisov, „Türkumani in Hadikat“ 2000 izstisov, dnevnik, „Serge in Jumuk“ (ilustrovano) 4000 izstisov, „Hanum-lara mahsus gazeta“ (ženski) 2500, „Džeride in Moakim“ (sodni) 1500, „Džeride in Askerie“ (vojaški) 5000, „Džeride in Bahrie“ (pomorski) tedniki. Zadnji trije so službena glasila vlade. Grški: „Nea afimeris“ (novi list), „Tahibromos“ (pošta), „Konstantinopolis“, „Anatolia“ „Pedikos Kosmos“ (otroški list) so najglavnejši, od katerih vsak ima 3000 izstisov. Razen tega je še šest grških listov, ki so manj razširjeni. Židovski: „El Temps“ in „El Telegraph“ je naslov dvema židovskima listoma, ki izhajata v španskem jeziku. Nemški: „Constantinopoler Handelsblatt“, list za trgovino in promet. Italijanski: „Rasenna“, organ italijanske trgovske zbornice. Srbski: „Carigradski glasnik“, ki se tiska v 1500 izstisih. Bolgari, ki so po številu večji v Carigradu in okolici od Srbov, nimajo nobenega svojega lista.

* **Nogavice g. kardinala**. V tridentki okolici na južnem Tirolskem je letos na letovišču kardinal Vanutelli iz Rima. Nedavno je potreboval nove nogavice. Navaden človek bi šel in jih kupil. Kardinal pa nosi nogavice najboljše kakovosti. Ker pa v Tridentu takih ni bilo dobiti, so morali kupiti svile za 125 K in jih dati napraviti, kar je veljalo 25 K, skupaj 150 K. Ta svota je za delavca dva-trimesečen zaslužek za težko delo.

* **Dunaj za rimskih časov**. Po vodovodu, ki so ga Rimljani napravili za Dunaj in ki je zdaj izkopan, izračunal je profesor Friedrich, koliko je bilo prebivalcev Vindobone za časa Rimljanov. Friedrich je izračunal, da je ta vodovod moral dati dnevno od 4.320.000 do 8.121.600 litrov vode. Po Herschelovem računu je bil dnevni potrošek vode v Rimu 250 litrov na osebo. Potemtakem bi bil imel Dunaj za rimskih časov 20.000 prebivalcev. Dandanes se računna na prebivalca samo po 150 litrov vode na dan, kar ni navade, da se grade mnogobrojne hišne kopeli.

* **Rešena morala**. Brooklyn je znano mesto hipotek in otročjih vozov. Toda če Brooklynčan zagleda majhnega otroka iz mavca, ki nima dovolj obleke ali pa nič, tedaj mu vzkipi njegova moralna kri in ogenj je v stehi. Pred Academy of Music so postavili v dupline v zidovju štirideset majhnih kipov iz mavca, ki seveda niso bili oblečeni po želji moralnih Brooklynčanov. Sv. Anton Comstock je začel dobivati številna pisma, naj reši moralo in odpravi nage kipe iz mavca iz javnega mesta. In res je naročil Anton Comstock, da se kipom iz mavca pridene še znano figovo pero, naka je bila brooklynška morala rešena.

* **Preveč vina**. V Siciliji imajo toliko vina, da po gostilnah gost plača 10 centezimov (9 vinarjev) za eno uro, 15 centezimov za dve uri, pa se lahko vina napije kolikor hoče.

* **Ameriško pravosodje**. Kakor so Američani v mnogem originalni, tako so tudi v pravosodju. Neki John Heddig je umrl vsled preveč pitja alkoholnih pijač. Zaprtili so otroke brez vsakršnega premoženja. Ti so tožili tri krčmarje, pri katerih je John najbolj popiljal, na odškodnino, ker so povzročili smrt njih očeta. Sodnikom so se smilili ubogi otroci in razsodili so, da so gostilničarji dolžni plačati tožnikom 18.000 Koodškodnino. Krčmarji so se sveda pr tilili temu, a ko so jih opozorili, da naj bodo veseli, da jih bolj ne priščišnejo, ker bi jih sodišče lahko obsodilo radi zločina smrti Johnove, so se vdali in plačali pripoznano odškodnino.

* **Prebivalstvo in obseg Anglije**. Anglija ima zdaj 387.991.000 prebivalcev na površini 11.323.000 štirjaskih milj, torej povprečno 35 do 36 prebivalcev na eni taki milj. Velika Britanija sama ima 44.104.000 prebivalcev na površini 121.391 štirjaskih milj, torej 370 oseb na eni milj. Indija ima 294.317.000 prebivalcev na površini 1.767.000 štirjaskih milj (166—167 oseb na eno miljo). Ostale kolonije imajo skupaj 49.570.000 prebivalcev na površini 9.445.000 štirjaskih milj. Največje in najbolj obljubeno mesto je London, nato slede Glasgow, Kalkuta, Bombay, Liverpool, Manchester, Birmingham in Madras. Zadnji ima 546.000 prebivalcev.

* **Kako se je treba prav in lepo smeati**. V Milanu se ustanovi šola, v kateri se bo med drugimi lepimi umetnostmi tudi učilo muzikalno smejanje. Angleški pevski tehnik Noel Fleming, ki že mnogo let študira mehaniko glasotvornice, se je izjavil o smehu: „Italijanski smeh je vedno polnozvočen, dočim se na Angleskem smejemovečina v grlu ter nastanejo vsled tega disonance. Nujna potreba zahteva, da že mladino takoj od začetka učimo se pravilno smeati. Niso redki slučajji, ko povzroča naravnost fiziološko škodo. Smeh bi se moral poroditi ravno tistim potom, kakor človeški glas. Toda tako redko se sliši naraven, lep smeh. Pravi smeh je prav zdravo gibanje mišic, a ne sme se nikoli utruditi. Napačni smeh ni muzikalčen ter povzroča lahko hripavost in prenapetost glasotvornice. Glas v smehu moral bi biti vedno na tisti stopnji, kakor običajni govor. Toda kako pogosto se zgodi, da se ljudje z nizkim glasom smejo v najvišjih skalah. To vpliva zelo škodljivo na glasotvornice. Čudno je pa, da se ravno med zamorci najde največ ljudi, ki se prav smejaajo, dasi se pri njih smeh ne glasi lepo in muzikalčno.“

* **Preveč vina** imajo v Južni Italiji. Že lani so vinogradi tako obrodili kakor že davno ne, a letos obeta biti vina še več in ljudje ne vedo kam z njim. Cena grozdju in vinu je tako padla, da ni mogoče niti stroškov za delo pokrivati. Lani je bilo v Apuliji toliko vina, da so vinorejeji dajali za prazne sode toliko vina, kolikor je sod držal. Ministrski svet se je že bavil z vprašanjem, kako bi se organiziral izvoz vina na debelo.

Telefonska in brzojavna poročila.

Slovenec izvoljen za župana v Vernbergu.

Skočidol, 21. avgusta. Pri volitvi župana v Vernbergu na skrajni slovenski meji Koroske je bil izvoljen za župana najboljši radikalni Slovenec Vošpernik.

Cesarjev program.

Dunaj, 21. avgusta. Do 3. septembra ostane cesar v Išli, potem gre na Dunaj, kjer pa ostane le par dni. Dne 6. septembra se odpelje v Budapešto in v svoj gradič Zsódlő, kjer ostane štiri tedne, le od 15. do 18. septembra bo prisostvoval vojaškim vajam v Vesprimu, potem se zopet vrne v Budapešto, kjer sprejme konec meseca septembra člane avstrijske delegacije. V začetku oktobra se vrne cesar na Dunaj, a sredi meseca oktobra prideta na Dunaj španski kralj in kraljica.

Jezikovni spori.

Praga, 21. avgusta. Zanimiv jezikovni spor je nastal med praško finančno prokuraturo in okrajnim sodiščem v Podersamu. Finančna prokuratura je namreč v neki ekspektivni zadevi za erar poslala imenovanemu sodišču češko vlogo, a sodišče v Podersamu je vlogo a limine odklonilo, češ, da ni pisana v jeziku, ki je v sodnem okraju navaden. Finančna prokuratura je vložila pritožbo na deželno sodišče in priziv na finančno ministristvo.

Olomue, 21. avgusta. Odvetnik dr. Hambala je poslal sodišču v Trident češko vlogo, ki jo je dobil vrnjeno z motivacijo, da v Tridentu nihče ne razume češko. Vkljub temu se je dr. Hambala pritožil.

Avdiience pri cesarju.

Budimpešta, 21. avgusta. Minister zunanjih del baron Aehrenthal je poklican k cesarju v avdienco, da mu poroča o zadnjem ministrskem svetu. Pri tej priliki se definitivno določi, kdaj se skličejo delegacije.

Išl, 21. avgusta. Minister baron Bienenrth je bil danes v daljši avdienci pri cesarju. Popoldne je bil povabljen k cesarju na kosilo.

Samoumor.

Berolin, 21. avgusta. V Heringsdorfu je elegantna mlada dama skočila z vrha Bismarckovega stolpa ter obležala mrtva. Dognalo se je, da je bila samomorilka žena profesorja Spitzerja iz Moravske ter šele na ženitvanskem potovanju.

Turške železnice.

Dunaj 21. avgusta. Dopisniku „Zeit“ je povedal turški veliki vezir Kiamil paša glede projektovane železnice skozi Saudžak, da še niso izvršena dela za trasiranje, temu se to zgodi šele v dveh mesecih. Tedaj bomo videli, kaj nam bo mogoče storiti za našo dobro sosedo (Avstrijo). — Glede železnice od Adrije do Donave je rekel veliki vezir, da je to nekaj drugega. Proga Uvač-Mitrovica je politična in ekonomska, dočim ima proga Adria Donava izključno le politično važnost. Zato bo treba zaradi tega projekta pričeti posebna pogajanja.

Kolonijalni zakon v Belgiji sprejet.

Brusel, 21. avgusta. Zadnji trenotek se je položaj za kralja in vlado nepričakovano preobrnil. Zbornica je sprejela z znatno večino ves kolonijalni zakon z dodatnim predlogom, da se država Kongo priključi Belgiji.

Dogodki na Turškem.

Carigrad, 21. avgusta. Bivši minister mornarice Rami je podaril četrti del svojega ogromnega premoženja narodu. — Odkar je postala Turčija ustavna država, se neprenehoma priseljujejo inozemci, v prvi vrsti Grki in Bolgari, potem pa tudi Rumuni, Italijani, Nemci, Francozi in Američani. Vlada je Grkom, Bolgarom in Rumunom obljubila, da bodo glede državljanskih pravic in davkov enakopravni s Turki, glede ostalih inozemcev pa se razmerje še udeli.

Žitne cene v Budimpešti.

Dne 21. avgusta 1908.

Termin

Pšenica za oktober . . . za 50 kg K 11.16
Rž za oktober . . . za 50 kg K 9.27
Koruza za maj 1909 . . . za 50 kg K 7.11
Oves za oktober . . . za 50 kg K 8.09

Effektiv.

Nespremenjeno.

Meteorološko poročilo.

Vilna nad morjem 306, Srednji uradni tlak 750.9 mm.

avgusta	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebe
20.	9. zv.	738.2	17.4	brezvetr.	jasno
21.	7. zv.	738.0	13.8		soparno
	2. pop.	737.2	26.1	sr. z. zahod del obl.	

Srednja včerajšnja temperatura 17.3°, norm. 18.4°. Padavina v 24 urah 0.0 mm.

Borzna poročila.
Ljubljanska
Kreditna banka v Ljubljani.

Uradni kurzi dan. borze 20. avgusta 1908

Stoletni papir	Denar	Blago
1. majska renta	96 30	96 50
2. majska renta	99 20	99 40
3. majska renta	96 45	96 65
4. majska renta	115 8	116 —
5. majska renta	99 90	99 10
6. majska renta	111 05	111 25
7. majska renta	97 75	97 95
8. majska renta	100 10	100 30
9. majska renta	99 20	100 20
10. majska renta	98 40	99 40
11. majska renta	97 95	98 25
12. majska renta	96 75	97 75
13. majska renta	109 76	110 25
14. majska renta	104 —	105 —
15. majska renta	98 —	99 —
16. majska renta	98 25	99 25
17. majska renta	99 —	100 —
18. majska renta	98 —	99 —
19. majska renta	99 75	100 75
20. majska renta	99 90	—
21. majska renta	271 90	273 90
22. majska renta	99 40	100 40
23. majska renta	152 25	156 25
24. majska renta	260 50	264 50
25. majska renta	142 25	146 25
26. majska renta	270 —	274 —
27. majska renta	268 —	272 —
28. majska renta	270 50	274 50
29. majska renta	104 —	110 —
30. majska renta	183 70	184 70
31. majska renta	20 10	21 10
32. majska renta	474 —	484 —
33. majska renta	108 —	118 —
34. majska renta	105 —	115 —
35. majska renta	62 —	68 —
36. majska renta	49 —	53 —
37. majska renta	26 50	28 50
38. majska renta	68 —	72 —
39. majska renta	109 —	119 —
40. majska renta	488 —	498 —
41. majska renta	110 50	111 50
42. majska renta	690 60	691 60
43. majska renta	1740 —	1748 —
44. majska renta	628 50	629 50
45. majska renta	739 50	740 50
46. majska renta	238 —	239 —
47. majska renta	709 —	711 —
48. majska renta	670 40	671 40
49. majska renta	2679 —	2699 —
50. majska renta	553 25	554 25
51. majska renta	265 —	268 —
52. majska renta	533 —	536 —
53. majska renta	170 —	173 —
54. majska renta	11 35	11 59
55. majska renta	19 07	19 09
56. majska renta	23 47	23 51
57. majska renta	23 96	24 —
58. majska renta	117 30	117 50
59. majska renta	95 20	95 40
60. majska renta	2 51	5 52
61. majska renta	4 80	2 —

Žagarja
neozjenjenega, ki je tudi mlinar, išče
vlastolastno Zajezda, pošta Bu-
dinščina, Hrvaško. 2918 1

Mesto
blagajničarke
v mestu želi premeniti službujoča
gospica. 2859 3
Ponudbe le za mesto Ljubljana
pod „blagajničarke“ na upravništvu
„Slov. Naroda“.

Orijaški cirkus Bratje Villand
Pozor! Zadnja dva dneva! Pozor!
V soboto 22. in v nedeljo 23. avgusta
imajo obiskovalci cirkusa na vseh prostorih
upanje, zadeti z denarjem napolnjeno
steklenico. — Brata Villand izložit v soboto
dopolodne v izloženem oknu v trafiki pri Še-
škarku v Selenburgovih ulicah za vsak večer
po eno steklenico z denarjem, in vsak, kdor
si kupi karto, lahko na kak papir napiše ime
in naslov in primeroma znesek, ki je v ste-
klenici. Kdor najbolj natančno pogodi znesek
denarja, bo pri predstavi poklican in dob
steklenico z denarjem. — Ravateljstvo

Petek, 21. avgusta ob 8. zvečer
Pollux in Kastor,
importirana čistokrvna arabska žrebca, kralja
ognjenih konj v velikem briljantnem ognjemetu.
Prvičkrat predvaja g. E. Kioako.
Nastop 8 topovnih konj in vseh prvih
moči. 2941

Hotel „Južni kolodvor“
(A. Seidel.)
Jutri, v soboto, 22. avgusta
velik
KONCERT
popolne
Ljubljanske društvene godbe
Začetek ob 8. Vstop prost.
Na obilen obisk vljudo vabi
JOS. SCHREY
restavrat.

Havre-New York
Francoske prekomorske družbe.
Edina najkrajša črta čez
Bazel, Pariz, Havre v Ameriko.
Veljavne vozne liste in brezplačna pojasnila daje za vse slovenske pokrajine
samo 29

Ed. Šmarda
oblastveno potrjena potovalna pisarna
Ljubljana Dunajska cesta 18 Ljubljana
v novi hiši „Kmetike posejnice“, nasproti gostilni pri „Rigovcu“.

Solidna postrežba! Nizke cene!
Pozor!
Za prevažanje vsakovrstnega blaga, bodisi
na postaje železnic ali z njih, se gg. trgovcem,
obrtnikom ter slavnemu občinstvu sploh najtopleje
priporoča domača tvrdka
Josip Škerlj
spediter, Kongresni trg št. 16.
Solidna postrežba! Nizke cene!
Telefon šte. 262.

Podružnica v Splitu. Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani
Del. glavnica K 2.000.000. Stritarjevo ulice št. 2. Rezervni fond K 200.000.
sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po
4 1/2 %
Kupuje in prodaja vrednostne papirje vseh vrst po kulantnem kurzu.

Dečka
sprejme takoj večja trgovina s me-
šanim blagom na Dolencem.
Ponudbe pod „št. 100“ na
uprav. „Slov. Naroda“. 2916-1

Službo
pisarja, pisarniškega singla itd. išče upo-
kojenec, ne star, zdrav, več slovenščine,
nemščine in laščine. 29 0-1
Dopise sprejme upravništvo „Sloven-
skega Naroda“ pod „delaven“.

Zadnji teden.
Začetek točno ob polu 9. zvečer.
KINEMATOGRAPH
The Royal Wonder Bio
The greatest Bio-Theater of the
world. 2923
Danes, 21. avgusta t. l.
velika
predstava
v Lattermannovem drevoredu
Vsake tri dni nov spored.
Izvelec iz sporeda:
Preko Afrike. Največji kinematografski po-
snetek v 9 serijah. Ta slika je dolga 3000 m
in se zatone ne more v eni predstavi pre-
stavljati do konca — Umetniške točke iz
Bio-Variété: The Saingolds. Brzokipar. Mo-
derna magija. (V barvah.) Slon telovadec. —
Predkaznovec. Prizor iz življenja odpušče-
nega kaznjence. — Moč ljubezni. Velika
drama v mnogih prizorih. (Prekrasno kolori-
rano.) — Vesele vsakovrstnosti. — Talis-
man. Izborna kolorirana opremljena igra v
mnogih prizorih.

Vsak dan predstava.
Začetek ob polu 9. zvečer. — Ob
nedeljah in praznikih tudi popel-
dne ob 4. uri.
Cene: Loža za 4 osebe 6 K; fotelj 1 60 K;
I. prostor 1 20 K; II. prostor 80 vin.;
III. prostor 60 v.; IV. prostor 40 v.
L. Geni **M. Gavrilc**
ravnatelj. poslovodja.

Havre-New York
Francoske prekomorske družbe.
Edina najkrajša črta čez
Bazel, Pariz, Havre v Ameriko.
Veljavne vozne liste in brezplačna pojasnila daje za vse slovenske pokrajine
samo 29

Ed. Šmarda
oblastveno potrjena potovalna pisarna
Ljubljana Dunajska cesta 18 Ljubljana
v novi hiši „Kmetike posejnice“, nasproti gostilni pri „Rigovcu“.

Solidna postrežba! Nizke cene!
Pozor!
Za prevažanje vsakovrstnega blaga, bodisi
na postaje železnic ali z njih, se gg. trgovcem,
obrtnikom ter slavnemu občinstvu sploh najtopleje
priporoča domača tvrdka
Josip Škerlj
spediter, Kongresni trg št. 16.
Solidna postrežba! Nizke cene!
Telefon šte. 262.

Podružnica v Splitu. Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani
Del. glavnica K 2.000.000. Stritarjevo ulice št. 2. Rezervni fond K 200.000.
sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po
4 1/2 %
Kupuje in prodaja vrednostne papirje vseh vrst po kulantnem kurzu.

stenograf
Izurjen
Kropak, trezen in zanesljiv
ki ima veselje do leva in gozdar-
stva, se sprejme takoj v službo.
Plača po dogovoru. 2891-3
Ponudbe na lesno trgovino Pakiz-
Podgorški v Sodražici.

10.000 parov čevljev!
4 pari čevljev samo K 6 50.
Vred ugodnega ogromnega nakupa se
odda za to nizko ceno: par moških in par
ženskih čevljev, črnih ali rjavih na trakove
s močno zbitimi podplati, najnovije oblike,
dalje par moških in par ženskih modnih
čevljev, elegantnih in lahkih.
Vel 4 pari samo K 6 50.
Za naročitev zadostuje dolgot.
2926 Razpošiljanje po povzetju.
Izvoz čevljev KOHANE, Krakov št. 31.
Neugajajoče rad zamenjam.

2716 Glavna zaloga v lekarni 13
Ub. pl. Trnkóczyja v Ljubljani.

Primarius
dr. V. Gregorič
Ljubljana
kronska ustna
voda
EUODIN
Zakonito varovano.
Specijaliteta za kadilce.
10 do 15 kapljic v kozarec vode.
Cena 2 kroni.
Glavna zaloga v lekarni
Ub. pl. Trnkóczyja v Ljubljani.

Za vsako ceno prodajam
še do 31. avgusta 1908
vsa letna oblačila za dame, gospode, dečke in otroke.
„Angleško skladišče oblek“
O. BERNATOVIČ
v Ljubljani, Mestni trg št. 5.

Oes. kr. avstrijske državne železnice.
Izvod iz voznega reda.
Veljaven od dne 1. maja 1908. leta.
Odhod iz Ljubljane juž. žel.:
6:50 jutraj. Osebn. vlak v smeri: Jesenice,
Gorica, d. ž., Trst, c. kr. dr. žel. (ob ne-
deljah in praznikih do Trbiža).
7:05 jutraj. Osebn. vlak v smeri: Tržič,
Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorica,
d. ž., Trst, c. kr. dr. žel., Beljak čez Po-
drožčico, Celovec, Praga.
7:07 jutraj. Osebn. vlak v smeri: Gro-
suplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
9:26 predpoldne. Osebn. vlak v smeri:
Jesenice, Beljak, (čez Podrožčico) Celovec,
Praga.
11:38 predpoldne. Osebn. vlak v smeri:
Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel.,
Gorica dr. žel., Trst dr. žel., Beljak,
(čez Podrožčico) Celovec.
1:05 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Gro-
suplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
3:45 popoldne. Osebn. vlak v smeri:
Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel.,
Gorica dr. žel., Trst dr. žel., Beljak,
(čez Podrožčico) Celovec, Praga.
7:10 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje,
Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
7:35 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Tržič,
Jesenice, Trbiž, Beljak, (čez Podrožčico)
Celovec, Praga.
10:40 ponoči. Osebn. vlak v smeri: Je-
senice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorica dr.
žel., Trst dr. žel., Beljak juž. žel., (čez
Podrožčico).
Odhod iz Ljubljane dr. kolodvor:
7:28 jutraj. Osebn. vlak v Kamnik.
2:05 popoldne. Osebn. vlak v Kamnik.
7:10 zvečer. Osebn. vlak v Kamnik.
10:50 ponoči. Osebn. vlak v Kamnik. (Samo
ob nedeljah in praznikih.)
C. kr. ravnateljstvo državnih železnic v Trstu.

Podružnica v Splitu. Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani
Del. glavnica K 2.000.000. Stritarjevo ulice št. 2. Rezervni fond K 200.000.
sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po
4 1/2 %
Kupuje in prodaja vrednostne papirje vseh vrst po kulantnem kurzu.

Trgovina
z vso opravo, tik tovar-
niškega podjetja se poceni
odda v najem. 2844-3
Več se poizve pri lastniku Iv. Men-
cinger na Javorniku št. 93, Gorenjsko.

Gozdnega
manipulanta in delovodje
sposobnega, vestnega in treznega
iščem za novo parno žago v Krupi
pri Banjaluki v Bosni. Plača po
dogovoru, nastop službe takoj ali v
14 dneh. 2818-3
Ponudbe na naslov: Ivan Božič,
Garavo preko Raketa.

Sprejmejo se v stalno službo v
Ljubljani:
Izurjen korespondent
obenem dober kalkulant, dalje
skladiščnik in več
pomočnikov
Ozira se samo na ponudbe onih,
ki so v železniški stroki res izur-
jeni in vojašine prosti.
Ponudbe pod „železninar“ na
uprav. „Slov. Naroda“. 2467-6

+
Zveza slov. pevskih društev
si usoja naznaniti, da je preminil
dr. Gustav Ipavec
Pogreb bo jutri, v soboto dopol-
dne v St. Jurju ob južni železnici.
Sloverski pevci globoko žalu-
jemo ob prezgodnji smrti najpocu-
parnejšega skladatelja slov. pesmi!
Slava njegovemu spominu!

+
„Glasbena Matica“ javlja svo-
jim članom in vsem ljubiteljem slo-
venske pesmi, da je velezaslužni
in zelo priljubljeni skladatelj najpo-
pularnejših slovenskih pesmi, gospod
dr. Gustav Ipavec
dne 20. avgusta preminil v St. Jurju
ob južni železnici. 2937
Bodi vrlemu glasbeniku trajen
spomin!
V Ljubljani, 21. avgusta 1908.

Zahvala. 2940
Vsem dragim sorodnikom, prija-
teljem in znancom, ki so nam ob
smrti ljubljene soproge, ozir. sestre
in tete, gospe
Josipine Urhovec
tako presrečno izražali sožalje in iz-
kazali dragi pokojnici zadnjo čast
s spremstvom na pokopališče, izre-
kamo najtoplejšo zahvalo.
V Ljubljani, 19. avgusta 1908.
Žalujoči ostali.